

POSTANOWIENIE

Dnia 20 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

procedując w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 20 stycznia 2026 r.

w przedmiocie zażalenia oskarżyciela posiłkowego **T. K.**

na zarządzenie Przewodniczącego VI Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 31 października 2025 r., sygn. akt VI WKK 24/25, VI Kz 261/25

o odmowie przyjęcia kasacji od postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 17 lipca 2025 r., sygn. akt VI Kz 261/25

na podstawie art. 430 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

zażalenie pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Katowice - Zachód w Katowicach postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2025 r., sygn. akt III W 6/25, na podstawie art. 59 § 2 i 3 k.p.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 1 k.p.w. odmówił wszczęcia postępowania o czyn z art. 51 § 1 k.w. zarzucany K. S. przez oskarżyciela posiłkowego T. K. we wniosku o ukaranie – wobec stwierdzenia, że brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu zabronionego. Po rozpoznaniu zażalenia wniesionego przez oskarżyciela posiłkowego Sąd Okręgowy w Katowicach postanowieniem z dnia 17 lipca 2025 r., sygn. akt VI Kz 261/25 utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

W reakcji na to oskarżyciel posiłkowy skierował do Sądu Okręgowego w Katowicach pismo datowane 18 lipca 2025 r., w którym wskazał, że po decyzji tego Sądu czuje się „szczególnie jako pokrzywdzony, jako nie do końca zrozumiały, oszukany niesprawiedliwym wyrokiem, moralnie zawiedziony” i „czyni odwołanie do Sądu Najwyższego (...) prosząc o obiektywizm sprawy”.

T. K. pismem z dnia 8 sierpnia 2025 r. zawiadomiono, że jego pismo nie może otrzymać dalszego biegu, bowiem zgodnie z art. 110 § 1 k.p.w. kasację w sprawach o wykroczenie może wnieść wyłącznie Prokurator Generalny lub Rzecznik Praw Obywatelskich, co oznacza, że w takich sprawach sama strona nie jest uprawniona do wniesienia kasacji. Następnie jednak pismo oskarżyciela posiłkowego z 18 lipca 2025 r. zostało potraktowane jako jego „kasacja osobista” i zarządzeniem z dnia 31 października 2025 r. Przewodniczący VI Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Katowicach na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w. i w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. odmówił przyjęcia kasacji jako wniesionej przez osobę nieuprawnioną. W uzasadnieniu ponownie nawiązał do art. 110 § 1 k.p.w., określającego podmioty uprawnione do wniesienia kasacji w sprawach o wykroczenie.

Zażalenie na powyższe zarządzenie, wskazując jako adresata Sąd Okręgowy w Katowicach, wniósł oskarżyciel posiłkowy T. K. . Zostało ono przyjęte i wraz z aktami sprawy przedstawione Sądowi Najwyższemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Procedowanie odnośnie do pisma oskarżyciela posiłkowego z 18 lipca 2025 r. powinno zostać zakończone w Sądzie Okręgowym w Katowicach po udzieleniu mu informacji słusznie wskazującej, że wspomniane pismo nie może otrzymać dalszego biegu. W razie ewentualnego ponowienia korespondencji przez zainteresowanego, najwyraźniej bardzo zaangażowanego w dochodzenie swoich racji, w grę wchodziło wydanie zarządzenia (niezaskarżalnego) o charakterze administracyjno-porządkowym, np. o pozostawieniu pisma bez podejmowania czynności procesowych. Wobec tego nieprawidłowe było wydanie zarządzenia o odmowie przyjęcia „kasacji osobistej” i następnie o przyjęciu zażalenia na to zarządzenie.

Jak to odnotowano w pismach kierowanych do oskarżyciela posiłkowego, przepis art. 110 § 1 k.p.w. stanowi, że kasację w sprawach o wykroczenia mogą wnieść wyłącznie wskazane w tym przepisie podmioty szczególne: Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich, także – co w pismach pominięto – Zastępca Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych oraz Rzecznik Praw Dziecka w sprawach naruszenia praw dziecka. W takim razie złożenie w sprawie o wykroczenie przez stronę pisma zatytułowanego, względnie interpretowanego jako kasacja, nie obliguje prezesa sądu (upoważnionego sędziego) do podjęcia jakichkolwiek czynności prawnych. W szczególności w odniesieniu do prezesa sądu odwoławczego obowiązek przeprowadzenia kontroli przesłanek decydujących o przyjęciu, bądź odmowie przyjęcia nadzwyczajnego środka zaskarżenia w sprawach o wykroczenia nie wynika z przepisu art. 530 § 2 k.p.k., mającego w postępowaniu w przedmiocie kasacji w sprawach o wykroczenia odpowiednie zastosowanie (art. 112 k.p.w.). Przepis ten adresowany jest do prezesa sądu, do którego wniesiono kasację, jednak chodzi o sąd właściwy, wskazany przez ustawę procesową. Zatem jeżeli art. 110 § 3 k.p.w. stanowi, że kasację w sprawach o wykroczenia wnosi się bezpośrednio do Sądu Najwyższego, to prezesem uprawnionym do podjęcia decyzji, o której mowa w art. 530 § 2 k.p.k. (odmowa przyjęcia kasacji), jest Prezes Sądu Najwyższego, a nie prezes sądu, który wydał skarżone orzeczenie. W konsekwencji rozpoznanie przedstawionego Sądowi Najwyższemu zażalenia sporządzonego przez oskarżyciela posiłkowego nie jest dopuszczalne, bowiem przyjęcie tego środka odwoławczego było poprzedzone dokonaniem oceny dopuszczalności kasacji przez nieuprawniony do tego organ, z naruszeniem art. 530 § 2 k.p.k. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 maja 2016 r., WZ 5/16; z dnia 6 grudnia 2023 r. II KZ 64/23).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

[J.J.]

[a.ł.]

